

1. Tên mô hình

Phiên chợ vùng cao

2. Đơn vị áp dụng

Địa bàn tỉnh Hà Giang nơi có tổ chức chợ phiên như: huyện Đồng Văn, Mèo Vạc, Yên Minh, Quản Bạ, Hoàng Su Phì...

3. Đối tượng áp dụng

Thanh, thiếu niên, người dân sinh sống trên địa bàn nơi tổ chức, hướng tới nhóm đối tượng là người dân tộc thiểu số.

4. Nội dung pháp luật

Chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về các lĩnh vực khác nhau, chú trọng đến các văn bản có liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp, đến cuộc sống, công việc, học tập hàng ngày của người dân trên địa bàn và thanh, thiếu niên hoặc những vấn đề pháp lý người dân đang vướng mắc, cần tìm hiểu...

5. Cách thức triển khai

Bước 1: Đơn vị chủ trì xây dựng kế hoạch tổ chức, trong đó phân công rõ các cơ quan, đơn vị liên quan để tổ chức triển khai mô hình.

Bước 2: Tổ chức triển khai mô hình

(i) Lựa chọn 03 đội thi: Đơn vị chức năng của huyện (bao gồm Hội Liên hiệp phụ nữ, Phòng Văn hóa - Thông tin, Đài Truyền

thanh - Truyền hình, Công an huyện và Phòng Tư pháp) và Ủy ban nhân dân xã nơi tổ chức mô hình lựa chọn và thành lập 03 đội thi theo hình thức sân khấu hóa tại buổi chợ phiên. Các đội thi phải được tập luyện trước.

(ii) Tổ chức các phần thi, qua đó lồng ghép tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật tại chợ phiên:

+ Phần thi chào hỏi: Yêu cầu có sáng tạo bằng thơ, ca, hò, vè bằng làn điệu các dân tộc. Phần thi này chủ yếu giúp thu hút sự chú ý của người dân và thanh, thiếu niên tại phiên chợ.

+ Phần thi tìm hiểu kiến thức pháp luật: Phần thi này sẽ đặt ra các câu hỏi trắc nghiệm để cung cấp các kiến thức pháp luật liên quan trực tiếp đến quyền và nghĩa vụ của người dân nơi tuyên truyền cần tìm hiểu. Hình thức này giúp người dân và thanh, thiếu niên theo dõi, cập nhật các thông tin pháp luật dễ nhớ, không bị máy

móc, khô khan. Đồng thời, đơn vị chủ trì có chuẩn bị các phần quà để giao lưu tương tác với đối tượng cần tuyên truyền, phổ biến pháp luật, tránh sự nhàm chán, một chiều.

+ Phần thi tiểu phẩm pháp luật: Đây là phần thi quan trọng nhất và cũng là phần thi thu hút đông sự tham gia cổ vũ đông đảo của khán giả tại phiên chợ. Các đội thi phải đưa ra các tình huống vi phạm pháp luật, hậu quả pháp lý đối với hành vi vi phạm và hướng dẫn cách giải quyết.

Giữa các phần thi nêu trên, đơn vị chủ trì sẽ lồng ghép các tiết mục văn nghệ để tạo không khí thoải mái cho buổi tuyên truyền. Ngoài ra, tại phiên chợ vùng cao, đơn vị chủ trì sẽ kết hợp cấp phát các tờ gấp pháp luật liên quan trực tiếp đến quyền và nghĩa vụ của người dân nói chung và lựa chọn các quy định của pháp luật liên quan đến quyền và nghĩa vụ của thanh niên nói riêng. Nội dung, hình thức tờ gấp bảo đảm ngắn gọn, súc tích, dễ hiểu và dễ nhớ, có các hình ảnh minh họa sinh động.

(iii) Tổ chức tư vấn, giải đáp pháp luật, trợ giúp pháp lý, đăng ký hộ tịch

Sau khi triển khai các hoạt động tại mục (ii) của bước 2 nêu trên, đơn vị chủ trì sẽ tổ chức hoạt động tư vấn pháp luật, trợ giúp pháp lý (do các trợ giúp viên pháp lý của Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh thực hiện) và đăng ký hộ tịch (đăng ký khai

sinh, đăng ký kết hôn) cho người dân và thanh thiếu niên có nhu cầu tại chợ phiên. Thông thường một buổi triển khai mô hình sẽ thực hiện đăng ký khai sinh cho trên 15 trẻ em và đăng ký kết hôn cho 10 cặp đôi chung sống với nhau như vợ chồng nhưng chưa đăng ký kết hôn. Hoạt động này thu hút rất đông sự tham gia của nhân dân, đặc biệt là thanh, thiếu niên vì họ không phải trực tiếp đến cơ quan chức năng để phản ánh những thắc mắc liên quan đến pháp luật mà được giải đáp trực tiếp tại phiên chợ hoặc chưa có điều kiện đến Ủy ban nhân dân xã để đăng ký kết hôn cho bản thân mình và đăng ký khai sinh cho con.

(iv) Tổ chức tuyên truyền, phổ biến pháp luật thông qua hệ thống loa truyền thanh cơ sở được lắp đặt tại chợ phiên.

Phát thanh viên của xã sẽ đọc các quy định của pháp luật liên quan trực tiếp đến quyền và nghĩa vụ của người dân, nội dung truyền thanh ngắn gọn, xúc tích, dễ hiểu và phát thanh viên đọc bằng tiếng dân tộc (tiếng H'mông, tiếng Tày, tiếng Nùng...) thời gian phát thanh từ khoảng 10 giờ 00 đến 11 giờ cùng ngày. Đây là thời gian hợp lý và tránh tình trạng người dân quay về nhà sau khi đã đi chợ xong.

Bước 3: Kết thúc

Sau khi triển khai các hoạt động nêu trên, đơn vị chủ trì kết thúc buổi triển khai mô hình “phiên chợ vùng cao”; trên cơ sở đó đánh giá, tổng kết.

6. Đánh giá tác động, hiệu quả, thuận lợi trong triển khai mô hình

Mô hình “phiên chợ vùng cao” đã đem lại hiệu quả tích cực và có nhiều thuận lợi như:

6.1. Số lượng người dân được tuyên truyền pháp luật lớn (mỗi phiên chợ có khoảng từ 1.000 đến 2.000 người tham gia).

6.2. Thông qua các hoạt động tuyên truyền người dân nói chung và thanh, thiếu niên nói riêng được phổ biến các quy định pháp luật liên quan trực tiếp đến quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và nhận biết được các hành vi vi phạm và hậu quả pháp lý đối với việc thực hiện hành vi, từ đó góp phần nâng cao nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật; người dân và thanh, thiếu niên được trực tiếp giải đáp các thắc mắc về pháp luật và thực hiện đăng ký hộ tịch mà không phải đến các cơ quan nhà nước có thẩm quyền...

6.3. Việc triển khai một chuỗi các hoạt động tại chợ phiên, đặc biệt là phổ biến pháp luật thông qua hình thức sân khấu hóa, mang tính hấp dẫn, thu hút được đông đảo quần chúng tham gia. Những nội dung pháp luật tuy khô khan, nhưng được chuyển thể bằng hình thức thơ, ca, hò, vè, tiểu phẩm, kịch ngắn... và được thể hiện một cách sinh động, đầy lôi cuốn đã đem lại nhiều tác dụng, hiệu quả về mặt tuyên truyền.

BỘ TƯ PHÁP

VỤ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

MÔ HÌNH

“PHIÊN CHỢ VÙNG CAO”

